

Ensenyar a nedar

La integració dels fills d'immigrants en edat escolar implica models específics d'acollida

FABRICIO CAIVANO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 21.01.08

La integració escolar dels fills d'immigrants és en l'actualitat un repte per a l'educació. A Catalunya hi ha experiències amb anys de rodatge. Cada escola és un món i cada aula és una xarxa de relacions dintre d'aquest món. Cada nou vingut també és un món, i la seva edat és només una dada. Establir vies de diàleg entre aquests particulars móns, tan diversos però finalment tan iguals, és una delicadíssima obra d'enginyeria humanitària.

La integració dels fills d'immigrants en edat escolar implica models específics per a la seva primera acollida i posterior formació. La seva inserció plena planteja problemes específicament pedagògics, idiomàtics, de coneixements previs, de ritme d'aprenentatge o de xarxes de convivència i relació. Problemes complexos i que requereixen models adaptables a les condicions concretes de cada realitat socioeducativa. Hi ha experiències sobre això que mostren la necessitat de flexibilitat organitzativa i de coresponsabilitat cultural i institucional de l'entorn.

La Conselleria d'Educació ha plantejat un projecte pilot de creació de nous centres d'acollida de *no natus*, com els anomena certa sociologia. Es tracta d'espais per atendre els alumnes que arribin amb el curs començat, per facilitar el seu *aterratge* cognitiu i cultural i afinar el seu posterior encaix en l'entramat escolar. D'acord que la proposta inicial és inconcreta i massa genèrica; és lògic que hagi creat una allau d'interrogants i algunes crítiques precipitades. Li falta concreció i desenvolupament normatiu.

PERÒ HI HA TRES trets en aquesta proposta que potser no s'han destacat i mereixen certa precisió. En primer lloc, només es proposa de moment iniciar una experiència pilot, cosa que suposa una prova amb uns resultats pràctics que

hauran de ser analitzats en totes les seves variables i avaluada d'acord amb les hipòtesis prèvies. Per això aquí l'avaluació externa de l'experiència pilot és una condició necessària per a la seva generalització.

En segon lloc, un altre tret fonamental, també poc emfatitzat, és la *transitorietat* d'aquests nous àmbits d'integració. Es tracta d'espais d'acollida de durada limitada, situacions transitòries amb l'objectiu de facilitar l'*aterratge* emocional i cognitiu d'aquests desconcertats extraterrestres culturals i el seu encaix més adequat en la comunitat establerta.

Finalment, estem davant una proposta de *discriminació positiva*, una formulació si es vol poc afortunada però que expressa una veritat senzilla: tractar de la mateixa manera desiguals acostuma a ampliar la desigualtat. Organitzar amb sensibilitat espais d'acollida transitoris, escolars, extraescolars, no implica un efecte de segregació. Per contra, si es fa bé pot significar una primera i suau aproximació al rígid univers escolar i a les seves exigències. Un temps d'immersió abans que l'*extraterrestre* es llanci al mar obert.

LES desqualificacions de segregació, exclusió o guetització són, a més a més de precipitades, una mostra més d'excelsa correcció política en el discurs pedagògic multiculturalista. Les teories educatives haurien de ser verificades mitjançant pràctiques que estiguin d'acord amb els valors de qualitat, equitat i servei públic.

La LOGSE va emmalaltir d'aquest virus del teoricisme psicopedagoga. Si s'exigeix canviar l'educació, a més a més de recursos i mitjans, s'ha d'assumir la incertesa d'assajar amb rigor les reformes que es pretenen. I verificar la seva eficàcia i equitat.

EN AQUEST cas crec que fer classes particulars de natació a qui no sap nedar no el condemna a no anar a la piscina amb els seus col·legues; en tot cas el prepara per guanyar també ell alguna carrera, encara que sigui de tant en tant. Que sempre guanyen els mateixos.